

חודש שבט

אתגר לימוד

חודש שבט

הנושא:
לעבעדיק
דבר חי צומח וגדל

myShliach

כללי האתגר:

חלק מעשי

- האתגר המעשי נחלק לשלושה חלקים:
1. מחשבה – מידי יום במהלך ימי המבצע לפני לכתנו לישון נתבונן בתמונת הרבי ונחשוב במה עוד אנו יכולים להוסיף בשליחות.
 2. דיבור – לימוד השיחה המופיעה בחוברת הלימוד.
 3. מעשה – נתינת צדקה מידי יום.

בנוס שליחת תמונות:

1. הצלחתם לקבל אות הצטיינות!?

שלחו אלינו למייל:

hebrew@myshliach.com

תמונה שלכם עם אות ההצטיינות

ותזכו בכרטיס הגרלה נוסף!!

2. השתתפתם במבצע והפעילות שלכם גדלה?

שלחו לנו תמונה מהפעילות

המיוחדת שלכם (לפני ואחרי) עם

הפרטים שלכם (שם, גיל, מקום השליחות)

וטקסט קצר המתאר את הצמיחה

ואנו נשלח לכם פרס מיוחד ללא

הגרלה!!

חלק לימודי

1. יש ללמוד את השיחה המופיעה בחוברת.
2. על השיחה יערכו בחנים (קצרים) בימים:
יום ראשון ד' שבט | יום חמישי ח' שבט | יום רביעי י"ד שבט
ציון של 80% בכל בוחן מזכה בקבלת מדליה השווה לכרטיס הגרלה.

משימות מעשיות מיוחדות:

(את המשימות יש לבצע פעם אחת במהלך המבצע)

1. כתיבת פ"נ / דו"ח לרבי.
2. לדון עם חברה/ה בשיחת אונליין איך אפשר להשתמש בתוכן השיחה בחיי היום יום שלנו.

שלוחים יקרים, עומדים אנו בימי ההכנה ליום הבהיר יו"ד בשבט' 74 שנים לנשיאותו של הרבי שלנו. יום קבלת הנשיאות, אין זמן מתאים ממנו, בכדי להתבונן במעט בתפקידנו ובמטרתנו כשלוחים וכחסידיים של הרבי.

בשיחה שלפנינו, שאותה נשא הרבי במהלך ההתוועדות השנייה של שבת בראשית תשי"ז - התוועדות המשך לשמחת תורה שחל יום אחד לפני זה, מבאר הרבי בצורה מיוחדת עד כמה צריך כל אחד להתמסר לקיום הוראותיו של הרבי, ועד לאופן של מסירות נפש, ושזו הדרך הקלה והנכונה לקבלת את כל ברכותיו הקדושות למטה מעשרה טפחים.

לעבדדים

שבת פרשת בראשית תשי"ז
תוכן השיחה מופיע כלשונו
ב'תורת מנחם'.

בתחילת השיחה מספר הרבי אודות דברים שאמר ותבע אדמו"ר
הקודם מאחד האברכים, במהלך התוועדות שמחת תורה תרצ"ז. וכך
מספר הרבי:

"בהתוועדות שמחת-תורה תרצ"ז, אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר לאחד האברכים:
"ישיבה - צריכה להיות, וצריכים להשתדל בזה, ובמסירות-נפש. כי, תמימים הם בניו של אדוני אבי מורי
ורבי, ולכן צריכה להיות להם מסירות נפש כדי למלאות כוונתו.
ואיזה סוג מסירות נפש? לא מסירות נפש דרבי עקיבא, שחיפש מסירות נפש, כאומרו "מתי יבוא לידי
ואקיימנו", אלא מסירות נפש כמו של אברהם אבינו, שלא חיפש מסירות נפש; ענינו היה למלא את רצונו
של הקב"ה, אלא שכשהיה צורך במסירות נפש לקפוץ לתוך כבשן האש, היה מוכן גם לזה, אבל לא זה
היה ענינו. וזהו מה שתובעים מהתמימים - מסירות נפש של אברהם אבינו.
"אלא מאי, השאלה היא מה יהיה בנוגע לפרנסה? - הנה על כך ישנו פתגם החסידיים שזהו כמשל ה"עז"
שאינה צריכה לדאוג כלל, בIODעה שיש לה בעל-הבית שמחוייב ליתן לה את צרכיה, ואם נשבר הכלי
שממנו אוכלת, צריך בעל-הבית לקנות כלי אחר בשבילה, וכיוצא בזה".
עד כאן תוכן דברי הרבי בשמחת תורה תרצ"ז שאמר לא' האברכים.

אתגר לימוד

אם נסכם את סיפור הדברים, אדמו"ר הקודם בעצם תובע מאותו אברך ש'ישיבה' (כמו שרצה הרבי, אדמו"ר הרש"ב) צריכה להיות, ואם צריך בשביל זה מסירות נפש, שימסור את נפשו מבלי להתחשב בפרנסתו, שאותה כבר ייתן לו הרבי שדואג לו.

בהמשך השיחה שכעת נלמד, מבאר הרבי ומסביר את תביעתו זו של אדמו"ר הקודם. דבר ראשון מנסה להבין הרבי, מה פירוש התביעה לאותו אברך שעליו להקים ישיבה, והרי מסגנון הדברים משמע שכבר ישנה ישיבה בעיר?

”ובהקדמה:

”מתוכן הדברים ניכר, שהאברך שאליו אמר כ”ק מו”ח אדמו”ר את הדברים, היתה לו ישיבה בעירו. וא”כ אינו מובן: מה כוונת הדברים ”ישיבה, צריכה להיות” - בה בשעה שקיימת כבר ישיבה? הרי כוונתו של הרבי לא היתה סתם להעניק לו ”יישר-כח” על קיומה של הישיבה, אלא אמר את הדברים בלשון הוראה: ”ישיבה צריכה להיות”, מהי אפוא ההוראה בכך?

אלא מכאן ראייה, שיכולה להיות מציאות שתהיה ישיבה במקום מסוים, ואף על פי כן יחסר בזה כל כך עד שחסרה כל המציאות של ”ישיבה”, ויש צורך להורות שצריכה להיות ישיבה. זאת ועוד:

הרי האברך הנ”ל נמצא על אתר, ובודאי יודע הוא את מצבה של הישיבה כמות שהוא, וא”כ, מדוע צריכים לומר לו זאת?

אלא מכאן ראייה, שיכול להיות שלמרות גודל החסרון עד שחסרה כל המציאות ד”ישיבה”, מכל מקום, כיון ש”על כל פשעים תכסה אהבה”, אהבת עצמו, אינו מרגיש בזה כלל, ויש צורך לספר לו שהמצב הוא שצריכים להתחיל להקים ישיבה... וכשמספרים לו זאת, אזי מתחיל להתבונן מסביבו בעניינים החסרים, ומתמסר להקמת הישיבה.

יוצא אם כן שאכן כאמור כבר הייתה ישיבה באותה עיר, רק שמה? מצבה היה עגום ולא כפי שצריך אכן להיות. ולזה התכוון הרבי הקודם שצריכים לפתוח שם ישיבה, היינו לפעול שתהיה באופן הראוי. ומה שאמר זאת לאותו יהודי, למרות שוודאי ידע היהודי ממצב הישיבה - הוא כי כיוון שאהבת עצמו גרמה לו לעצום את עיניו ולא להרגיש בחיסרון שישנו, ועל זה צריך היה להתעוררות בהתוועדות.

בשורות הבאות מבאר הרבי בצורה מעשית, על סמך הסיפור, כיצד אכן ניתן לפעול בצורה הנכונה את מילוי הרצון והקמת הישיבה.

ג. עדיין נשאלת השאלה: כדי להקים ישיבה, ישיבה הראויה לשמה - הרי זה כרוך עם כמה וכמה קשיים? הנה על זה ממשיך כ”ק מו”ח אדמו”ר ”שצריכים להשתדל בזה, ובמסירות-נפש”, וכאשר תהיה המסירות נפש, אזי יוסרו כל הקשיים.

ועדיין נשאלת השאלה: מנין יקח לפתע מסירות נפש בעיצומו של יום חול רגיל (“אין אַ פשוט’ן מיטוואָך”)?

- בשלמא בראש השנה ויום הכיפורים, ובפרט בתפלת נעילה, אזי עומדים כל ישראל במסירות נפש; אבל לתבוע מסירות נפש ביום חול רגיל? כיצד יעורר בעצמו מסירות נפש ביום חול רגיל? על כך ממשׁיך הרבי ומבהיר, ש"תמימים הם בניו של אאמו"ר, ולכן צריכה להיות להם מסירות נפש כדי למלאות כוונת אאמו"ר". כלומר: ענין זה אינו מצד עצמם ומצד הכוחות שלהם, אלא כיון שהוא "תמים", ועוסק בענין של הרבי להקים ישיבה – הנה מצד כוח המשלח יכול גם ביום חול רגיל לעורר בנפשו כוח המס"נ, שיהיה מסור ונתון לגמרי לשליחותו. וכאשר הדבר יהיה נוגע לו וימסור נפשו על זה, אזי יעמוד בכל הקשיים.

והיינו שחרף כל הקושי צריכים לפעול זאת במסירות נפש. איי, תשאל השאלה, כיצד ניתן לפעול מסירות נפש ביום בהיר כך באמצע השנה? התשובה היא, שכיוון שהוא בן של הרבי ומתמסר לעניין, הרי שיש לו את כוח המשלח לכך.

ועדיין נשאלת השאלה: כיון שצריך לפעול ענין מסודר, שלזה דרוש טעם ודעת וכחות פנימיים – איך יכול הוא לעבוד עבודתו במס"נ, דהיינו, לעמוד בתנועה של ביטול מציאותו, לאבד את מציאותו לגמרי, ולהתמסר בתכלית לעניין השליחות כדי למלא כוונת המשלח, בה בשעה שלצורך העבודה בהכרח שישתמש בהטעם ודעת שלו? על כך ממשׁיך הרבי ומבהיר: "ואיזה סוג מסירות נפש - מסירות נפש כמו של אברהם אבינו.. שלא חיפש מסירות נפש; ענינו היה למלא את רצונו של הקב"ה, אלא כשהי' צורך במס"נ לקפוץ לתוך כבשן האש, הי' מוכן גם לזה, אבל לא זה הי' ענינו". כלומר: לא תובעים ממנו שיעמוד בתנועה של מס"נ, תנועה של יציאה מטעם ודעת – כי תנועה כזו היא אכן סתירה לעבודה; אלא תובעים ממנו שיהי' מסור ונתון לגמרי להעבודה שהטילו עליו, והתמסרות זו תהי' לא רק בכחותיו הגלויים, אלא עד עצם נפשו ועד בכלל. ואז, אין המס"נ סתירה להעבודה שצריכה להיעשות בטעם ודעת, ואדרבה: דוקא מצד היותו מסור ונתון להענין בכל עצם נפשו, הרי כל כח הנדרש להעבודה יפעל פעולתו בכל יכלתו. וכשיעסוק בהענין במס"נ, שאז פועלים כל כחותיו באופן של בלי-גבול – אזי גם יבחין בשכלו בכל החסרונות שהיו עד עתה, גם אלו שבמבט שטחי ("אויבן אויף") לא הבחין בהם עד עתה, ויראה גם את אופני התיקון. ומצד המס"נ – יתגבר על כל הקשיים והמניעות.

כלומר, ישנם שני סוגים של מסירות נפש. סוג ראשון - כמו של רבי עקיבא - הוא לחפש בכוח מסירות נפש למען רצון השם, והיינו לראות בזה עניין כשלעצמו. וסוג שני - כמו של אברהם אבינו - שפשוט לעשות את מה שצריך, רק שאם נזקקים למסירות נפש אז גם מוסרים את הנפש אבל לא שזו המטרה.

וממילא גם כאשר החסיד מתנהג כמו אברהם, ומתמסר לעניין של

הרבי בכל כוחו גם כאשר נזקק למסירות נפש, מגיע אצלו לידי ביטוי הכוח של הרבי.

ד. וכאשר פועלים באופן זה – מבטיח הרבי בהמשך שיחתו הנ"ל, שה"עז" אינה צריכה לדאוג כלל, בידעה שיש לה בעל-הבית שמחוייב ליתן לה את צרכי'. והיינו, שכאשר הוא מסור ונתון לגמרי לרבי, ואין לו מציאות משלו, כל מציאותו אינה אלא "עז של הרבי" ("דעם רבי'נס אַ ציג") – הרי הוא כמו ה"עז" שבעל-הבית מחוייב ליתן לה את צרכי'. וכיון שאצל "בעל-הבית" אין שום קשיים, והוא בטוח בפרנסתו – בטוחה ה"עז" עוד יותר, שהרי "אסור לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמתו"⁶, ועוד זאת, שהרבי יתן לו לפי הכחות שלו (של הרבי), שהם בלי-גבול, הן בנוגע למילוי שליחותו, והן בנוגע לעניניו הפרטיים. וכאשר רוצים לזכות להצלחה כפי שהיא מצד כחותיו של הרבי, הנה הדרך היחידה לכך היא – מסירת נפש, כי, כאשר העשי' שלו היא לפי הכחות שלו, לפי היכולת שלו, הרצון שלו וההבנה שלו, אזי אינו יכול לתבוע מהרבי: תן לי לפי הכחות שלך; משא"כ כשעבודתו היא במס"נ – אזי הוא בבחינת "עז", שכל צרכי הם על בעל-הבית.

בקטע האחרון הוסיף הרבי, שכאשר אכן פועלים תחת השליחות של הרבי באופן של מסירות נפש, כבר אין צורך לדאוג או להתאמץ לשאר העניינים הגשמיים כיוון שהרבי כבר לוקח את החסיד על חסותו, בדיוק כמו בעל הבית שדואג לבהמתו, והיא עצמה עובדת את האדון מבלי לדאוג לצרכיה.

עד כאן חומר הלימוד לבוחן של יום ראשון ד' שבט

קעת מדבר הרבי בצורה פשוטה, בנוגע לכל אחד ואחד מאתנו, במילוי רצונו של הרבי. על סמך מה שהסברנו.

ה. כללות הענין בכל האמור:

על כל אחד ואחד להתמסר לעניניו של הרבי, ישיבות וכדומה. ואפילו מי שכבר יש אצלו ישיבה – עליו לדעת שיתכן שלאמיתו של דבר עדיין איננה קיימת, אלא שהוא אינו מבחין בזה. וכאשר הענין יהיה נוגע לו, אזי יידע את החסרונות, אופן תיקונם, וכיצד יוכל להתגבר על הקשיים – כי, כאשר הענין נוגע, אזי מומציאים ("מ'כאַפט זיך") כל מיני סברות, שבאופן הרגיל לא שייך שיתפוס סברות אלו. - כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע ואחיו, בילדותם, למדו פעם את הסוגיא בענין אמה העבריה במסכת קידושין, והוקשה להם ענין מסויים. תוך כדי כך נכנס אביהם, כ"ק אדמו"ר מהר"ש, והסביר להם את הענין, באמרו, שזה שנים רבות שלא למד סוגיא זו.

כשסיים אדמו"ר מהר"ש לבאר את הענין, אמר: איך יתכן ש"אמה העבריה", ילדה פשוטה, שהיא גם קטנה (שהרי "נערה" אינה יכולה להיות אמה עבריה) – יפלו במוחה טענות של ראשונים, גאונים, אמוראים ותנאים? אלא – סיים אדמו"ר מהר"ש – כאשר הענין נוגע, יכולה ליפול במוחו של כל אחד אפילו סברא של תנא!

חודש שבט

ועל דרך זה בעניננו: כאשר הענין יהיה נוגע לו, ויהיה מסור ונתון לענין – אזי יראה כל ענין לאמיתתו, ועבודתו תהיה באופן אחר לגמרי.

ועוד זאת – שכאשר הענין נוגע לו, אזי הוא קשור עם הרבי, וא"כ, יש לו את הכחות של הרבי, ואז ההצלחה היא באופן אחר לגמרי.

כשם שכאשר נכנס ל"יחידות" ומתאונן על ענין מסויים, והרבי נותן לו ברכה, ומכ"ש כשהרבי נותן לו הבטחה, ברור אצלו שכן יקום הענין, מבלי הבט על כל המניעות והעיכובים שישנם בזה, אפילו אם אין לזה מקום בטבע כלל, שהרי מצד הרבי כל המניעות אינן במציאות – כמו"כ צריך להיות בטוח, שכאשר עוסק בענין של הרבי, ועוסק מתוך מסירה ונתנה ומס"נ, בודאי שיצליח, דכיון שהתעסקותו בזה היא במסירה ונתנה להרבי, מקבל הוא את כחותיו של הרבי, שמצדו אין קשיים ומניעות כלל, ובמילא צריך להיות בטוח שיצליח בזה.

וההצלחה שמשפיע לו הרבי היא – לא רק בעניני השליחות, אלא גם בעניני הפרטיים, כי מכיון שאינו מציאות לעצמו כלל, אלא הוא בדוגמת "עז", הרי מזונותיו על בעליו.

אמנם, העבודה עצמה צריכה להיות שלא על מנת לקבל פרס (כדי שתהי' לו הצלחה בעניניו הפרטיים), שהרי אם עבודתו היא על מנת לקבל פרס, נמצא, שאינו מסור ונתון להענין, אלא הוא מציאות בפני עצמו, ולכן העבודה עצמה צריכה להיות בקבלת עול ובמס"נ, שאינו חושב כלל אודות עצמו, וכל כוונתו היא למלאות את השליחות, ואז הוא בדוגמת ה"עז".

ומ"מ, אין הכוונה שעבודתו היא בקבלת עול בלבד, ואין לו בזה שום חיות – שהרי אם אין לו חיות בהעבודה, ועבודתו היא בקבלת עול בלבד, אזי עוסק הוא בהענין מתוך כיווץ ולא בהרחבה; אלא צריך שתהי' לו חיות בהעבודה, ואז יעסוק בזה בהרחבה.

ועל דרך המדובר לעיל (בתחילת ההתוועדות), שאף שבשביל העבודה יש צורך בטעם ודעת, אין זה בסתירה לתנועה של מסירות נפש, כיון שאין זו המס"נ כמו של רבי עקיבא, אלא המס"נ כמו של אברהם אבינו, שאינו מחפש מס"נ, אלא כל ענינו הוא מילוי שליחותו, ובמילא מנצל הוא לשם כך את כל הכחות – גם הכחות דטעם ודעת – הנדרשים לצורך העבודה.

לסיכום: כשפועלים בשליחותו של הרבי עם כל התוקף ובצורה פנימית, מצליחים להתגבר על כל הקשיים כיוון שהעניין נוגע. ואז ניתנים ברכותיו של הרבי בצורה גלויה ואפילו למעלה מדרך הטבע.

וצורת העבודה היא בשתי תנועות - מצד אחד תנועה של מסירות נפש שהעיקר הוא למלא את הרצון, ומאידך מתוך חיות רבה כמו מסירות נפשו של אברהם.

עד כאן חומר הלימוד לבוחן של יום חמישי ח' שבט

לאחר שכבר למדנו כיצד צריכה להיות העבודה בפועל, מסביר הרבי בקטעים הבאים איך אכן עושים זאת, שמצד אחד תנועה של קבלת עול ונכונות למסור את הנפש, ומאידך חיות רבה בעבודה

אתגר לימוד

ו. וביאור העניין - איך אפשר שיהיו שתי התנועות של קבלת עול וחיות ביחד - בפרטיות יותר: נתבאר במאמרים, שישנם שתי בחינות בעניין המלוכה:
א. מלך על עם - "מלשון עוממות שהם דברים נפרדים", והיינו שמצד בחינה זו נעשית העבודה בדרך קבלת עול וכפיה, ואז אין לו חיות בעבודתו, והוא עומד בתנועה של כיוון.
ב. "מלך המלכים", "אגוסטוס", שמצד בחינה זו אינו נפרד, אלא עומד בכל עצמותו בתנועה של עבודת המלך, וכיון שאינו דבר נפרד, אלא אדרבה, זוהי כל מציאותו - יש לו חיות בעבודתו, וממילא עובד הוא עבודתו בהרחבה, אלא שהחיות אינה במציאות שלו, כי אם בעבודת המלך, שזהו כל מציאותו וחיותו. וכאשר עבודתו היא בבחינה זו, אזי ישנם ב' המעלות - הן המעלה דמס"נ, שאינו מציאות לעצמו, והן המעלה דחיות, ובמילא גם המעלה דהרחבה, כך, שמשנה לשנה גדל ומתרחב המוסד הן בכמות והן באיכות.

השיטה היא, אומר הרבי, להתנהג כמו האופן השני בעניין המלוכה שמובא בחסידות - והיינו שכל מציאותו היא עבודת המלך ואינו מרגיש נפרד שרק מבצע את הרצון, אלא כיוון שזהו גם חלק מהרצון שלו - עושה הוא את עבודת המלך מתוך חיות רבה.

ז. ובנוגע לפועל:

אין להסתפק במה שפעלו עד עתה, אלא מזמן לזמן צריכה להיות הגדלה ותוספת, ואם אין תוספת בעבודה - הרי זו ראייה על העדר החיות, שהרי כל דבר חי צומח וגדל. ויתירה מזה: אם אין תוספת בעבודה, אזי לא זו בלבד שהעניין אינו גדל וצומח, אלא אדרבה - הוא נמצא במצב של ירידה, ועד שאפשר שתהיה מציאות שיהיה צורך לומר לו "צריכה להיות ישיבה", כי לאמיתו של דבר אין אצלו ישיבה כלל. משל למה הדבר דומה - למי שהולך בשיפוע ההר, שאינו יכול להישאר באמצע; או שיעלה למעלה או שיפול למטה. אם אין ברצונו להמשיך ללכת - הרי לא זו בלבד שאינו הולך הלאה, אלא שאינו נשאר גם במקומו הקודם, אלא נופל למטה. ואם אין ברצונו ליפול ח"ו - הרי העצה היחידה לזה היא לילך למעלה יותר.

ומה שאינו מרגיש את נפילתו למטה, אלא נדמה לו שהוא עומד על מעמדו - הטעם לזה הוא לפי שאינו מביט כלל על מה שחוץ ממנו.

ועל דרך מה שכתבו הטבעיים, שאם יסגור אדם עצמו בקרון חשוך שיסע ממקומו, הנה כיון שאינו מביט על הדברים שמסביבו ואינו רואה כיצד הוא מתרחק מהם, לא יידע כלל שהוא נוסע. ורק אם יתחיל להביט על הדברים שמסביבו, אזי יראה שהוא אכן נוסע.

וככה גם בנמשל:

העולם כולו הולך וצומח תמיד ("האלט אין איין וואַקסן"), וע"ד המבואר באגרת הקודש (שבספר התניא) שבכל ראש השנה "יורד אור חדש עליון יותר שלא היה מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה". ואם מישהו עומד על מקומו ואינו מתקדם הלאה - הרי מצד זה גופא שהעולם כולו מתקדם והוא נשאר במקומו, נמצא, שהוא חוזר לאחוריו; אלא לפי שהוא עוצם את עיניו, ואינו רוצה להביט על מה שמסביבו, נדמה לו שעומד על מקומו.

וכיון שכן, הרי הדרך היחידה שלא ליפול, היא - ע"י הוספה, הוספה בכמות והוספה באיכות, דהיינו שמשנה לשנה צריך להיתוסף הן במספר התלמידים והן בלימוד.

חודש שבט

ואפילו הגירעון הכספי ("דעפיציט") צריך אף הוא לגדול משנה לשנה - שזהו סימן של דבר חי: כשהוא רעב או צמא ונותנים לו לשתות או לאכול, הרי זה משקיט את רעבונו וצמאונו לזמן-מה, וכעבור משך זמן, חוזר ונעשה רעב וצמא.

וכמו מה שאמר פעם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שתמיד היה בעל-חוב, אבל מעולם לא פשט את הרגל ("באַנקראַט"). פשיטת הרגל - היא דבר שלילי ("דאָס טויג ניט"), כיון שהדבר מפריע להמשך העבודה; אבל בעל-חוב - צריך להיות, כי תמיד צריכים להימצא עבודות חדשות וצרכים חדשים, ובגלל זה הרי הוא תמיד בעל-חוב.

נעשה אתנחתא קלה ונסכם בנוגע לפועל: את עבודתו של הרבי צריכים לבצע ללא הפסקה, כיוון שכאשר נעצרים, רק הולכים אחורה. צריכים להתקדם ולהתקדם, ואפילו להיות בעל חוב לא כזה נורא, ואפילו מומלץ. העיקר לפעול.

כעת חוזר הרבי לרגע לעניין הקודם, ומסביר מה נוגע בכלל שיהיה לחסיד תענוג וחיות בעבודתו אם כל עניינו לעבוד את המלך? שיעשה זאת ללא חיות כי ככה צריך. מה כזה חשוב בזה.

ח. בנוגע למה שמבואר לעיל (סעיפים הקודמים) שהעבודה צריכה להיות לא בבחינת עבד למלך (שהוא עניין מלך על עם), אלא בבחינת מלך העובד למלך - לכאורה יש מקום לשאול: כיון שעומד בתנועה של מס"נ, דהיינו שאינו חושב כלל אודות עצמו, וכל מה שנוגע לו הוא רק למלאות רצון האדון - מה נוגע לו אם הוא בבחינת "עבד" שאין לו חיות, או שהוא בבחינת "מלך" שיש לו חיות? והמענה לזה:

לכל לראש - עד כמה שתהיה אצלו מסירות-נפש, הרי סוף כל סוף נוגע לו במקצת ("עפעס רירט אים אָן") גם המציאות שלו, כפי שידע איניש בנפשי... ובמילא יש אצלו חילוק גדול אם הוא "עבד" או שהוא "מלך".

ועוד זאת, שאפילו אם הוא מסור ונתון כדבעי, גם אז נוגע לו אם הוא "עבד" או "מלך" - לא בנוגע למציאותו שלו, אלא בנוגע לעבודה, שהרי טבע העבד הוא בכיווץ, וטבע המלך הוא בהתרחבות, ולכן נוגע לו שיהיה בבחינת מלך, כדי שהעבודה תהי' בהתרחבות.

אמנם, לאמיתו של דבר, אין זה תירוץ מספיק, כי: אף שטבע העבד הוא בכיווץ, הרי כיון שעומד בתנועה של מס"נ וביטול עצמי להאדון והמלך, לא נוגע לו אם טבעו הוא בכיווץ או בהתרחבות, כי, מצד המס"נ, לא יתחשב בטבעו, ואפילו אם טבעו הוא בכיווץ, יעבוד עבודתו בהתרחבות, כפי רצון המלך? אלא אמיתית הענין בזה הוא - שנוגע לו הפעולה שתהיה על ידי זה במלך:

אם יהיה בבחינת עבד בלבד - אזי יהיה המלך בבחינת מלך על עם בלבד, ויותר מזה אין בכוח עבודתו לפעול; משא"כ אם יהיה בבחינת מלך - אזי יפעל בעבודתו שהמלך יהיה בבחינת מלך המלכים, "אגוסטוס", שהוא למעלה הרבה יותר ממלך סתם, שהרי "מלך עומד ואגוסטוס יושב". ולכן נוגע לו שיהיה בבחינת מלך ולא בבחינת עבד - לא בשביל המציאות שלו, אלא כדי להגדיל מציאות המלך.

והיינו, שמלבד זאת שכך יהיה לו יותר קל לקיים את עבודתו, הנה גם

כשעושה זאת מתוך תחושה שהוא חלק מעניין, מוסיף הוא בזה בבחינת המלך עצמו.

ט. וככה גם הוא בנוגע לכללות הענין שתובעים שהעבודה תהיה באהבה ויראה, ולא בקבלת עול בלבד. הצורך באהבה ויראה הוא – לא כדי שהעבודה תהיה עריבה ונעימה יותר ("געשמאָקער") עבורו (שהרי בעבודה בקבלת עול אין "געשמאָק", משא"כ בעבודה באהבה ויראה), אלא – משום שענין זה נוגע למעלה, והיינו, שהרצון למעלה הוא שהעבודה תהי' בחיות של אהבה ויראה, וכיון שזהו הרצון למעלה, לכן יש להאדם חיות בעבודתו באהבה ויראה.

וע"ד האמור לעיל (ס"ה) שהעבודה צריכה להיות שלא על מנת לקבל פרס, אלא מתוך קבלת עול דוקא, [כי, כאשר העבודה היא על מנת לקבל פרס, הרי לבד זאת שהעבודה היא בהגבלה, לפי גודל הפרס שרצונו לקבל, בחשבו שלפי ערך פרס זה מספיקה עבודתו, הרי הוא מציאות לעצמו, ולא זו היא הכוונה], אבל, לא קבלת עול של עבד שאין בה חיות, אלא קבלת עול של מלך, שיש בה חיות, והיינו, לפי שהרצון למעלה הוא שיהי' כן, ואז ישנם אצלו ב' הענינים דתכלית הביטול ותכלית המרחב יחד, ואינם סותרים זה לזה.

וכן הוא בענין אהבה ויראה – דאף שיסוד העבודה הוא היראה (כדאיתא בתניא), מ"מ, צריך להיות גם אהבה, כדי שעבודתו תהיה בחיות; אבל החיות (שבעבודה דאהבה) גופא הוא מצד היראה והקבלת-עול, היינו מצד הציווי מלמעלה שיהי' ענין החיות. ואז אין האהבה והיראה סותרים זה לזה, כדאיתא בספרי 17 "שאינ לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה אלא במדת המקום בלבד", דהיינו שבקדושה יכולים להיות יחד אהבה ויראה, תכלית הביטול ותכלית המרחב.

ואם נבקש לסכם את השיחה בשתי מילים: את שליחותו של הרבי צריכים לבצע בפועל ממש מבלי לנוח (כי כאשר עוצרים, לאמתו של דבר צועדים אחורה), ומתוך תחושה של קבלת עול וציות למלך מחד, וחיות רבה בעבודתו כאילו הוא חלק מהמלך מאידך. בהצלחה לנו.

עד כאן חומר הלימוד לבוחן של יום רביעי י"ד שבט